

Fourth meeting isct – štvrtý kongres medzinárodnej spoločnosti pre klasickú tradíciu.
Tübingen, 19. 7. – 2. 8. 1998

Slávná tübingenská univerzita prichýlila na prelome júla a augusta účastníkov medzinárodného vedeckého stretnutia, na ktoré organizátori z *International Society for the Classical Tradition* (ISCT) pozvali nielen svojich členov, ale aj ďalších bádateľov z krajín bývalého východného bloku, ktorí sa zaoberajú problematikou vplyvu kultúry a civilizácie klasickej antiky.

Spoločnosť ISCT sídli v USA v Bostonskej univerzite, kde pracuje Inštitút klasickej tradície, t. č. vedený profesormi Wolfgangom Haasem a Meyerom Reinholdom. Zaoberá sa výskumom všetkých aspektov odovzdávania, recepcie a vplyvu grécko-rímskeho staroveku na iné kultúry a neskoršie obdobia, počínajúc antikou samou, osobitne neskorou antikou ako etapou prechodu, ďalej zahrňuje stredovek, renesanciu a včasný novovek až do súčasnosti. Zahrňuje všetky oblasti ľudskej kreativity a zameriava sa na témy i na spoluprácu tak interdisciplinárnu, ako aj medzi rôznymi kultúrami. Najmä pre svojich členov vydáva od r. 1994/95 štvrťročník *International Journal of the Classical Tradition* (IJCT), kde vychádzajú príspevky v angličtine, francúzštine, nemčine, taliančine a španielčine.

Na IV. kongres sa prihlásilo zhruba 400 účastníkov (tak sa dá súdiť podľa zoznamu plánovaných príspevkov) zo všetkých kontinentov; z nich skutočne odznelo necelých 90% vystúpení, pri jednoznačnej dominancii angličtiny. Z prihlásených siedmich slovenských a českých pracovníkov sa s referátmi predstavili štyria. Pokiaľ ide o celkovú organizáciu takéhoto veľkého podujatia, ktoré malo

popri pracovnej časti aj dve rámcové spoločenské podujatia (recepčia a komorný koncert *Antická poézia v hudbe štyroch storočí*), treba uznať, že hlavný hosťiteľ prof. W. Haase so svojím tímom všetko pripravil a zvládol naozaj bezchybne.

Ťažisková pracovná časť sa realizovala v dvoch plenárnych zasadaniach, siedmich polopenárnych „sessiones“ a najmä v tematických sekciách, ktorých bolo dovedna 37, pričom paralelne prebiehalo 7 až 8 sekcií. Aj pri plnom nasadení sa teda dal priamo absolvovať iba zlomok celého podujatia. Organizátori, moderátori i referenti urobili maximum pre to, aby účastníci mohli podľa záujmu prechádzať z jednej sekcie do druhej; zaradenie do miestností i tridsaťminútové časové rozmedzie pre jednotlivé vystúpenia vrátane diskusie sa preto presne rešpektovalo, takže ak nejaký príspevok vypadol, využil sa voľný čas na kuloárne rozhovory. Keďže súbežne bežalo neraz aj niekoľko lákavých tém, vybrať nebolo ľahké.

Prím v počte referátov i sekcií mala celkom pochopiteľne oblasť literatúry, ktorá by sa dala zhrnúť do dvoch skupín. Stredovekej latinskej a novolatinskej literatúre bolo venovaných 30 referátov, ktoré boli napospol veľmi úzko zamerané, no nechýbali tu ani podnety či styčné body s naším výskumom (napr. latinské panegyriky na Habsburgovcov, ktorými sa zaoberajú na Viedenskej univerzite, erazmovská problematika, recepcia gréckych historikov v talianskej humanistickej historiografii, epitalamiá v anglickom prostredí). Skupina národných literatúr sa prezentovala 80. referátmi: početnejšie sekcie boli anglická, nemecká a talianska, menej referátov mali sekcie anglo-americká, francúzska, gruzínsko-arménska, slovanské, t.j. česká, poľská, ruská, sekcia španielska a medzinárodná komparatívna, zriadila sa však aj minisekcia ma-

ďarská pre jediný referát! Väčšinou v referátoch išlo o špecifikovanie vzťahov autorov k antike – zo známejších národných autorov sa takto pertraktovali napr. Spencer, Shakespeare, Milton, Th. Gray, T. Harrison, Goethe, Schiller, Hölderlin, Grillparzer, von Hofmannsthal, Th. Mann, Dante, Petrarca, Ariosto, Michelangelo, Leopardi, du Bellay, Montaigne, Cervantes, de Quevedo, Turgenev, Gyöngyösi.

Druhá, na referáty najbohatšia, bola oblasť *umení*, zahrňujúca okrem dejín výtvarného umenia (39 referátov) architektúru (11), hudbu a špeciálne operu (9), ale aj film. Pravdaže, filologicky orientovaného účastníka konferencie azda skôr prilákali príspevky v sekciiach rétoriky (14), filozofie (23) a vedy (5).

Pokiaľ ide o *antiku*, v sekciách *Helenizácia/romanizácia*, *Neskorá antika ako obdobie prechodu*, *Ovidius* a *Varia antiqua* odznelo 24 referátov, v sekciách *Klasické vzdelanie* a *Klasické štúdiá* 19 príspevkov.

Šírku záberu dokumentujú aj ďalšie sekcie venované *receptii* a ďalšiemu pôsobeniu antiky – *Starožitníctvo*, *Byzancia*, *Klasické tradície* a *Amerika*, *Židovské a kresťanské náboženské tradície*, *Orient*, *Moderné Grécko* – pričom mimo pozornosti neostali ani také vedné oblasti, ako sú ekonómia, právo a politické myslenie, dovedna s 23 referátmi.

V zozname sekcií chýba problematika mytologická, traduktologická a lingvistická, ale to neznamená ich faktickú absenciu v programe mítingu. Teórie a dejín prekladu sa dotýkalo v rozličných súvislostiach 7 referujúcich, mytológie ešte väčší počet, pričom vôbec prvý referát v pléne *Učiť sa čítať mýtus* vyznel ako plameňistá výzva tübingenského profesora J. Wetherheimera proti zneužívaniu humanitných vied na politické ciele. Štatisticky podložil svoj impozantný referát *Latinčina a moderné jazyky* o využiteľnosti a reálnom prínose latinčiny pri osvojovaní svetových západných jazykov mohučský prof. J. Blänsdorf.

Najlepším podkladom na vecné posúdenie výsledkov mítingu budú zrejme najbližšie

čísla časopisu *IJCT*, kde by mali byť viaceré referáty postupne publikované. Účastníci mítingu sa rozchádzali okrem iného aj so želaním, aby sa všade darilo realizovať to, čo prorektor Univerzity Eberharda Karla v Tübingene povedal pri recepcnom prípitku: „Klasická filológia nie je nijaký luxus, hoci pre spoločnosť neprodukuje priamo kalkulatelné materiálne hodnoty. Musíme však aj dnes pestovať tento tradičný univerzitný vedný a študijný odbor, pretože má kľúčový význam pre poznávanie pravdy o našej minulosti i súčasnosti.“

Daniel Škoviera

Európsky a slovenský symbolizmus (kontexty a súvislosti). Medzinárodné vedecké kolokvium, Bratislava 9.–11. 9. 1998

V spolupráci Ústavu svetovej literatúry SAV a Ústavu slovenskej literatúry SAV a za finančnej podpory Open Society Foundation sa v dňoch 9.–11. septembra 1998 uskutočnilo v Bratislave medzinárodné vedecké kolokvium s názvom *Európsky a slovenský symbolizmus (kontexty a súvislosti)*. Pôvodným zámerom organizátorov (zodpovedné E. Maliti, D. Kršáková) bolo vytvoriť priestor pre diskusiu o fenoméne symbolizmu nielen ako umeleckého smeru konca 19. a začiatku 20. storočia, ale vo všeobecnosti vôbec, t.j. aj v širších historicko-genetických a porovnávacích súvislostiach. Dôraz sa kládol na univerzálnu platformu symbolizmu, na jeho filozoficko-estetické pozadie, historický kontext, prejavy v jednotlivých umeleckých druhoch. Nešlo pritom len o zhodnotenie zástoja symbolizmu v európskej kultúre, ale aj o objasnenie pozície a špecifiky daného smeru v slovenskom prostredí. Takejto koncepcii zodpovedalo aj pracovné rozdelenie do blokov. Tri pôvodné bloky (myslenie a estetika symbolizmu, literárny symbolizmus, umelecký symbolizmus) sa kvôli obsahovej